

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Tożsamość narodowa może przerodzić się w narodowy narcyzm

Ludzie dążą do przynależności do grup, które dobrze oceniają i z którymi się identyfikują. Silna tożsamość wewnątrzgrupowa przynosi pozytywne rezultaty zarówno jednostkom, jak

i całej grupie. Jednak, gdy tożsamość grupowa jest motywowana frustracją, niską samooceną lub niskim poczuciem kontroli na swoim życiu, może się przejawiać się jako narcyzm kolektywny (zbiorowy) - przekonanie, że własna grupa jest wyjątkowa i zasługuje na specjalne traktowanie.

Przykładem tego typu sytuacji jest narcyzm narodowy. Nie ma on, wbrew pozorom, wiele wspólnego z patriotyzmem, za to dużo z wiarą w teorie spiskowe, populizmem, dbaniem o pozory, zawiścią, gniewem i sceptycyzmem wobec nauki.

Narodowy narcyzm a dobro jednostki

„Większość z nas chce przynależeć do grup społecznych, które ocenia pozytywnie i z którymi może się zidentyfikować. Grupy te zwykle opierają się na sieciach społecznych, z którymi często obcujemy (to koledzy z pracy czy kibice naszej ulubionej drużyny sportowej). Mogą też bazować na bardziej abstrakcyjnych kategoriach jak narodowość czy przynależność etniczna” - tłumaczy na łamach „Nature Reviews Psychology” prof. Aleksandra Cisłak-Wójcik z Uniwersytetu SWPS i prof. Aleksandra Cichočka z University of Kent.

W swojej najnowszej publikacji badaczki - na podstawie analizy dostępnej literatury naukowej - wyjaśniają, jak poczucie narodowego narcyzmu wiąże się m.in. z postrzeganiem polityki i nauki, a zwłaszcza z postawami wobec kwestii związanych z ochroną zdrowia i ochroną środowiska.

Wiele wcześniejszych badań wskazuje, że narodowy narcyzm (zwykle oceniany za pomocą skali, w której uczestnicy opisują, na ile zgadzają się ze stwierdzeniami takimi jak: "Mój naród zasługuje na specjalne traktowanie") wzrasta po wystąpieniu zagrożeń dla osobistych potrzeb. Np. uczestnicy pewnego amerykańskiego badania proszeni o wspomnienie negatywnej sytuacji, w której nie mieli kontroli nad swoim życiem, deklarowali wyższy poziom narodowego narcyzmu w porównaniu z uczestnikami przypominającymi sobie negatywną sytuację, nad którą mieli kontrolę.

Tego rodzaju tożsamość grupowa koncentruje się przede wszystkim na ochronie wizerunku własnej grupy, czyli np. wizerunku narodowego, zwłaszcza gdy jest on zagrożony. Troska o to może przeważać nad troską o innych członków grupy i w dłuższej perspektywie mieć negatywne konsekwencje. Odbywa się ostatecznie kosztem poszczególnych jednostek.

Narodowy narcyzm a postawy wobec zmian klimatycznych

„Zarówno zmiany klimatyczne, jak i kryzysy zdrowia publicznego charakteryzuje napięcie między globalnymi celami a lokalnymi działaniami. Postawy ludzi wobec nich zazwyczaj zależą od tożsamości narodowej” - mówi główna autorka publikacji, prof. Aleksandra Cisłak-Wójcik, psycholożka i prorektorka ds. nauki Uniwersytetu SWPS.

Jak wynika z przeprowadzonej przez nią i drugą analizy badań, w kwestiach związanych z ochroną środowiska troska o wizerunek kraju przejawia się często jako gotowości do sprzeciwiania się proekologicznym działaniom oraz do popierania działań antyekologicznych.

„Jest to prawdopodobnie spowodowane tym, że działania na rzecz ochrony środowiska bywają postrzegane jako narzucane danemu państwu przez potężne grupy (inne państwa lub organizacje międzynarodowe). Opór wobec tych rzekomych wpływów daje poczucie niezależności i autonomii, nawet jeśli nie służy interesom narodowym na dłuższą metę” - tłumaczy prof. Cisłak-Wójcik.

Przykładem takiej sytuacji jest popieranie działań, które podważają wysiłki na rzecz zwalczania zmian klimatu, np. opowiadanie się na dofinansowywaniem przemysłu węglowego i sprzeciwianie

wobec polityk takich jak Europejski Zielony Ład, czyli pakiet inicjatyw mających na celu skierowanie UE na drogę transformacji ekologicznej i osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Narodowy narcyzm a postawy wobec ochrony zdrowia

Jak podają autorki publikacji, narodowy narcyzm przejawia się także w podejściu jednostek do kwestii ochrony zdrowia i polityki zdrowotnej. Badania pokazują, że np. podczas pandemii COVID-19 w Stanach Zjednoczonych osoby o wysokim poziomie narodowego narcyzmu były skłonne zaakceptować negatywne konsekwencje zdrowotne dla społeczeństwa, będące wynikiem mniejszej liczby przeprowadzanych testów na koronawirusa. Wynikało to z faktu, że masowe testowanie mogłoby ujawnić wyższą liczbę zakażeń, co z kolei szkodziłoby wizerunkowi kraju, sugerując, że nie radzi on sobie z hamowaniem rozprzestrzeniania się SARS-CoV-2.

Osoby o wysokim narodowym narcyzmie w USA częściej też opowiadały się za wprowadzeniem na rynek amerykańskiej szczepionki, szybciej niż to uczynią inne kraje, nawet jeśli wiązało się to z jej promowaniem i sprzedażą bez należytej staranności, w tym bez przeprowadzonych badań nad konsekwencjami jej stosowania u ludzi.

„Te wyniki można wyjaśnić tym samym mechanizmem: obawami dotyczącymi wizerunku narodowego” - komentuje prof. Cisiak-Wójcik.

Narodowy narcyzm a wiara w teorie spiskowe

Skłonność do popierania polityki, która wzmacnia wizerunek narodowy kosztem dobrostanu współobywateli, może się nasilać przez wiarę w teorie spiskowe, np. te dotyczące grup wywodzących się spoza narodu.

Jak pokazały brytyjskie i polskie badania, narodowy narcyzm jest pozytywnie związany z akceptacją teorii spiskowych dotyczących szczepień. Wyraża się to w popieraniu stwierdzeń takich jak: „Firmy farmaceutyczne, naukowcy i akademicy współpracują, aby zatuszować niebezpieczeństwo wynikające ze szczepień” lub „Szczepionka przeciw grypie pozwala rządowi na monitorowanie osób starszych poprzez wszczęcie urzędów śledzących”.

Kolejne badanie, analizujące dane z 56 krajów, wykazało silny wpływ narodowego narcyzmu na akceptację przekonań spiskowych dotyczących pandemii COVID-19. Oddają je stwierdzenia takie jak: „Koronawirus to broń biologiczna stworzona przez naukowców” czy „Koronawirus to oszustwo wymyślone przez grupy interesów dla zysków finansowych”.

Narodowy narcyzm a wiara w naukę (a raczej jej brak)

Jak wynika z powyższych, narodowy narcyzm jest też mocno związany ze sceptycyzmem wobec nauki. Przykładem mogą być wspomniane wcześniej postawy wobec pandemii COVID-19, wobec nowych terapii czy wobec wyników badań pokazujących, że obecne zmiany klimatyczne są wynikiem działalności człowieka. Osoby z wysokim poziomem narodowego narcyzmu identyfikują się z poglądem: „Twierdzenie, że klimat zmienia się z powodu emisji z paliw kopalnych, to oszustwo przeprowadzone przez skorumpowanych naukowców, którzy chcą wydać więcej pieniędzy podatników na badania klimatyczne”.

Dlatego, zdaniem naukowczyń, radzenie sobie z obecnymi wyzwaniem ludzkości, takimi jak zmiany klimatyczne, szybko rozprzestrzeniające się choroby zakaźne i globalne nierówności, wymaga pokonania szkodliwych przejawów narcyzmu narodowego. „Ze względu na zagrożenia społeczne, jakie niesie, potrzebny jest stały monitoring jego poziomu w danym kraju. Potrzebne są także wysiłki

edukacyjne służące unikaniu lub minimalizowaniu długoterminowych szkód, które mogą z niego wynikać dla polityki zdrowotnej i klimatycznej państw” - podkreśla prof. Cisłak-Wójcik.

„I wreszcie - konieczne jest także kontynuowanie badań nad zrozumieniem podstaw narcyzmu narodowego wśród członków narodów lub grup etnicznych” - podsumowuje.

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/32013.html>

15-06-2026

Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej (FNP) ogłosiła listę .

15-06-2026

Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki

Do 21 sierpnia trwa nabór na studia podyplomowe "Komunikacja naukowa i popularyzacja nauki".

15-06-2026

Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki

W polskim finale konkursu FameLab.

15-06-2026

Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność

Oraz wycofanie z relacji społecznych.

15-06-2026

Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku

Może skracać sen lub utrudniać zasypianie.

15-06-2026

Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od

wieków

Wskazał w rozmowie z PAP psycholog dr Michał Kosakowski z UAM.

15-06-2026

Nieufność wobec szczepień ma źródła psychologiczne

Szczepienia są jednym z najskuteczniejszych narzędzi ochrony zdrowia publicznego.

15-06-2026

Prof. Agnieszka Chacińska z Nagrodą Polskiej Akademii Nauk

Biolożka molekularna i dyrektorka Międzynarodowego Instytutu PAN

Informacje dnia: [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#) [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#) [Stu najzdolniejszych naukowców dostanie ponad 3 mln zł](#) [Trwa nabór na studia dla popularyzatorów nauki](#) [Znamy najlepszych młodych popularyzatorów nauki](#) [Aż połowę studentów cechuje negatywna emocjonalność](#) [Kofeina wpływa na jakość nocnego wypoczynku](#) [Myślenie spiskowe towarzyszy człowiekowi od wieków](#)

Partnerzy